N. 290. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 7 December.

Frankrijk.

PARIJS, den 4den December.

Het ministerieel Avondblad bevestigt heden de benoeming van den maarschalk *Valée* tot gouverneur-generaal der fransche bezittingen in het noorden van Afrika. Bijzondere brieven voegen daarbij, dat de maarschalk, niettegenstaande den staat van zijne gezondheid, de gedane aanbiedingen niet had kunnen van de hand wijzen, om het bestuur aldaar voor eenige maanden op zich te nemen.

— Nog voor de opening der kamers zoeken de partijen, die de hoofdbestanddeelen der kamer uitmaken, door het uitten harer tegenwoordige denkwijs, zoo veel mogelijk hun aanhang te versterken, ten einde de meerderheid bij de stemming in de kamer weg te dragen. De heer *Guizot* heeft in een betoog van zijne hand, *de la démocratie*, zijne staatkundige meening van het tegenwoordig oogenblik ontvouwd; men meent daarin eene aanmerkelijke wijziging van zijne vroegere grondbeginselen, eene meerdere toenadering tot de liberale gevoelens op te merken; het zou de bedoeling vermoeden, om met verzaking van zijne vroegere strengere vormen, zich naar den tegenwoordigen geest in de kamer meer te schikken, den afkeer dien sommigen voor hem opgevat hadden, te verwinnen, en alzoo zijnen vorigen invloed weder te bekomen en eindelijk weder in het bestuur te treden. De heer *Odillon Barrot* heeft gemeend, het voorbeeld van den heer *Guizot* te moeten volgen, door insgelijks, in de *Dictionnaire de la conversation*, een artikel te plaatsen, geheeten *de l'Opposition*. De verklaringen van den heer *Barrot* werden met te meer verlangen [illegible] zijne denkbeelden sedert de vorming van het beruchte verkiezings-comité, aanleiding tot veel twistgeschrijf hadden gegeven. De heer *Barrot* dan wil nu de staatkundige opvoeding op zulk eene hoogte gebragt zien, dat het bestuur en de oppositie van rol kunnen veranderen, telkens wanneer de oppositie buiten de palen gaat, telkens wanneer de weldenkende man de daden van het bewind moet laken. Zijne gevoelens vinden echter den gewenschten bijval niet, zelfs schijnt men van sommige kanten meer tot de stelselmatige oppositie dan tot de zijne over te hellen. De scheuring tusschen de zoogenaamde dijnastieke en liberale oppositie sedert de vorming van het bewust comité gerezen, blijft intusschen insgelijks nog bestaan; zulks is blijkbaar in de artikelen van de bladen waarin de heer *Mauguin* de hand heeft. Door een dier bladen werd onlangs gezegd, dat er eene vereeniging bestond tusschen de heeren *Thiers* en *Barrot*. Van de zijde van den laatste is zulks terstond tegengesproken, maar het hoofd der dijnastieke oppositie heeft te gelijk te verstaan gegeven, dat hij zich met allen ijver aan het linker centrum zou aansluiten, zoo het strekken kon, om de tegenwoordige ministers door lieden die de oppositie meer nabij komen, te doen vervangen. Men zal den loop der aanstaande zitting moeten afwachten, om te zien, [illegible] hebben.

— De heer *Mauguin* heeft zijne demissie als president van den raad van koloniën gegeven. Hij is in de zitting van den 1sten door den heer *Ch. Dupin* vervangen.

— Al de pogingen van de policie om de verspreiders van het onlangs rondgestrooid republikeinsch libel in handen te krijgen, zijn tot heden vruchteloos geweest.

— Volgens de «*Sémaphore* van Marseille van den 30sten,» is de hertog *van Nemours* te Toulon aangekomen; de Prins zoude aldaar eenige dagen quarantaine houden.

— Bijzondere berigten uit Madrid tot den 25sten, houden het volgende:

» Het antwoord op de troonrede is door den heer *Martinez de la Rosa* gesteld, en is niet, zoo als gewoonlijk, een louter weerklank der koninklijke aanspraak; hetzelve treedt in de ontwikkeling der vraagstukken van het hoogste belang en wijst aan het gouvernement der Koningin de maatregelen aan, die in het belang van het herstel des vredes moesten genomen worden.

» De cortes hebben het groote voordeel, dat zij hunne werkzaamheden aanvangen, onder begunstiging van het onbepaald vertrouwen der provinciën in hunne wijsheid.

» Men wacht in de beide kamers de komst van nog een aantal leden af, om met ernst de middelen in overweging te nemen voor eene reorganisatie van het kabinet.

» De heer *Bardaji* zou kansen voor zich kunnen hebben, om het presidentschap van den raad met de portefeuille van buitenlandsche zaken te behouden, wanneer de markies *van Espeja*, tevens lid van den senaat, dien hij naar Parijs als vertegenwoordiger van het nieuwe stelsel zendt, gelukkig genoeg was, om van het fransch gouvernement eene meer afdoende en zoo vurig verlangde medewerking te bekomen.

» De weg naar Andalusien is weder vrij voor de koeriers. Morgen moeten naar Jaen de depêches, betrekkelijk de organisatie van het reserve-leger, gezonden worden.»

Van gouvernementswege noch van de grenzen heeft men heden berigten aangaande Spanje.

— Ter beurze waren de 3 pCt. renten heden flaauw, in weerwil van het ophanden afknippen der coupons, dat den 7den plaats heeft. Behalve dat zulks gehouden wordt voor een gevolg van de daling der 5 pCt., bragt ook bij, het wat lager afkomend Londensch fondsenmerk, en vreeze, ten gevolge der loopende geruchten, over nota's van de groote mogendheden aangaande Constantine. Men was namelijk ongerust, dat de vertoogen der Porte, door Engeland, Rusland en Oostenrijk [illegible] betrekkingen zouden verwikkelen. — De fransche renten ondergingen heden eene aanmerkelijke daling. De notering was heden (4 *December*) 5 pCt. 107,05; 3 pCt. 80,25; Nap. rente 99,40; Sp. Ardoins 20⅝; Pas s. 4¼; Port. 18⅛; Rom. L. 101¾.

Duitschland.

FRANKFORT den 2den December.

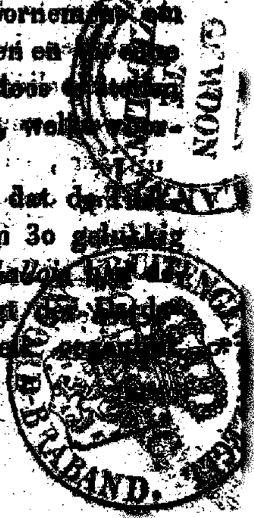
Z. K. H. Prins *Albert* van Pruissen is van deszelfs reize naar 's Hage te Berlijn teruggekomen.

— Volgens berigten uit Hanover zijn de zeven hoogleeraren der hoogeschool, alle beroemde geleerden, maar waarvan geen een Hanoveraan is, die tegen het koninklijk patent geprotesteerd hebben, door de regering uit hunne betrekkingen ontslagen.

— In een onzer bladen wordt verzekerd, dat de vertrouwde secretaris van den aartsbisschop van Keulen, op het oogenblik dat deze uit het bisschoppelijk paleis zou worden weggevoerd, deszelfs papieren heeft trachten te verbranden, maar dat men er in geslaagd was, een deel derzelve uit de vlam te redden. Daaruit zou onwedersprekelijk gebleken zijn, dat de prelaat in zeer naauwe betrekking stond tot de dweepzieke partij, welke in Belgie, Beijeren, Polen en elders woelt, en de kerkelijke magt boven de wereldlijke tracht te verheffen. Voorts, dat de Pruissische regering, van den kant van het Fransch gouvernement, belangrijke inlichtingen ontvangen had omtrent de ontwerpen der bedoelde partij, en dat deze inlichtingen de Pruissische regering eindelijk hadden doen besluiten tot het nemen van ernstige maatregelen.

— Naar het schijnt is de Nassausche regering voornemens om Biberich tot eene stapelplaats van koopgoederen te maken en tot eene vrijhaven te verklaren; en zulks om deze stad schadeloos te stellen voor het gemis van het verblijf der hertogelijke familie, welke voortaan te Wiesbaden zou resideren.

— De jongste berigten uit Konstantinopel houden in, dat de Turksche vloot, onder bevel van den kapitein-pacha, den 30 gelukkig de Dardanellen was binnengeloopen. De admiraal *Gallois* had dezelve van af Tunis vergezeld, en eerst in het gezigt der Dardanellen verlaten. De kapitein-pacha werd in persoon [illegible]

te Konstantinopel verwacht, en men geloofde, dat hij over de leiding der hem toevertrouwde expeditie rekenschap zou moeten geven.

— Te Weenen waren den 27sten November genoteerd: 5 pCt. Met. $105\frac{13}{29}$; 3 pCt. 78⅝; Bankactien 1413.

Nederlanden.

BREDA den 6den December.

Heden wordt alhier op de gebruikelijke wijs gevierd de heugelijke verjaardag van Z. K. H. den Prins *van Oranje*.

— In de zitting van de tweede kamer der staten-generaal van heden is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, houdende eenige veranderingen in het tarief der regten op den in- uit- en doorvoer. Bij dit ontwerp wordt voorgesteld de regten op de volgende artikelen te wijzigen, als volgt:

Blik onbewerkt in bladen, te belasten naar de waarde, bij den invoer ½ pCt., bij den uitvoer ½ pCt., en bij den doorvoer ½ pCt.

Koeken (*raap-, hennep- en lijnzaad*), de 100 Ned. pd., bij den invoer 50 ct., bij den uitvoer 5 ct. en bij den doorvoer 50 ct.

Kolen (*steenkolen en kolengruis*, met Nederlandsche zee- en rivierschepen) de 1000 pd. bij den invoer ƒ 1,50, bij den uitvoer ƒ 0,10 en bij den doorvoer ƒ 1,00.

Krenten, *Rozijnen* van alle soorten en *Vijgen*, met Nederlandsche schepen, uit de havens van de Middellandsche Zee en den Levant aangebragt, de 1000 Ned. ponden bij den in- en uitvoer vrij, en bij den doorvoer 50 centen.

Manufacturen en stoffen van zijde, ongeverwd en ongedrukt, de 100 pond ƒ 10 bij den invoer, ƒ 20 bij den uitvoer en ƒ 8,00 bij den doorvoer.

Meubelen, daaronder begrepen kastenmakers- en stoelenmakerswerk, bij de waarde, 10 pCt. bij den invoer, ½ pCt. bij den uitvoer en 1 pCt. bij den doorvoer.

Rijtuigen, bij de waarde, 10 pCt., bij den invoer, ½ pCt., bij den uitvoer, en 1 pCt. bij den doorvoer.

Specerijen, *Foelie*, *Muskaatnoot*, *Kruid- en Moernagelen en Kruidnagelstelen*, bij de waarde, 3 pCt. bij den invoer, ½ pCt. bij den uitvoer en 1 pCt. bij den doorvoer.

Steen, *Zink- en Klipsteen*, alsmede *Keijen*, bij de waarde, 1 pCt. bij den invoer, ½ pCt. bij den uitvoer en 1 pCt. bij den doorvoer.

Wijders wordt voorgesteld te bepalen, dat de vrijstelling van inkomende regten voor goederen, uit de Oost-Indische bezittingen van den staat aangebragt, vastgesteld bij de algemeene wet van 26 Augustus 1822, staatsblad n°. 38, art. 5, §§ 9), uitgestrekt zal worden tot goederen welke, op den voet, bij dat artikel omschreven, uit de West-indische bezittingen van den staat zullen worden ingevoerd met uitzondering van melasse-soorten.

Bij het ontwerp is gevoegd eene memorie tot toelichting van dezen inhoud:

„*Asche. Haard-assche* en mestspecien. Het gebeurt van tijd tot tijd dat haardassche en sommige mestspecien, waarvan weinig of geen gebruik gemaakt wordt voor den landbouw in groote partijen voorhanden zijn, zoodat de gewone bergplaatsen niet altijd ruim genoeg zijn om dezelve te verzamelen, waaruit brandgevaar ontstaat en de gezondheid der ingezetenen benadeeld wordt. De toepassing der voorgestelde bepaling zal dit ongerief doen ophouden.

Blik. Door de voorgestelde vermindering van regten op het artikel *blik*, worden dezelve gelijk gesteld aan die op het ijzer, zoo als deze laatstelijk bij de wet van 8 Junij 1831 (staatsblad no. 15) zijn bepaald geworden.

Koeken, Raap-, Hennep-, en Lijnzaad-koeken. Volgens de wet van 24 December 1828 (staatsblad n°. 85), is het den koning voorbehouden den uitvoer van koeken langs Hellevoetsluis en verdere meer voorwaarts gelegen kantoren, tegen betaling van een regt van 5 cents de 100 pond, toe te staan en het inkomend regt op dat bedrag te verminderen, waar zulks in het belang van den landbouw wordt noodig bevonden. De redenen welke destijds aanleiding gaven, om den uitvoer tegen dat geringe regt, tot de opgenoemde kantoren te beperken, zijn komen te vervallen, even als het doelloos geworden is den invoer van koeken, op den voet der aangehaalde wetsbepaling aan te moedigen. Uit dien hoofde wordt, volgens het ontwerp van wet, de uitzondering tot regel aangenomen voor den uitvoer; terwijl de bestaande regten op den invoer geene verandering ondergaan; doch de vroegere reserve ook te dien aanzien [illegible].

Kolen, steenkolen en kolengruis, met Nederlandsche zee en rivierschepen. De ondervinding, aangetoond hebbende, dat de Nederlandsche kolenvaart de bescherming niet meer behoefde in die mate als dezelve tot nu toe was genoten, zoo heeft men den geheelen vrijdom vervangen door een regt van ƒ 1,50 per 1000 pond, met behoud van het regt van ƒ 2 per 1000 pond, ten aanzien der steenkolen, onder niet-begunstigde vlaggen aangebragt.

Krenten, rozijnen en vijgen. Het ontwerp van wet heeft, met betrekking tot deze artikelen, bepaaldelijk ten doel, onzen handel en vaart op de Middellandsche zee en de schalen van den Levant te bevorderen, welke vroeger sedert onheugelijke jaren, tot op het tijdstip der intrekking van de wet op de heffing der levantsche lastgelden, door afzonderlijke regten zijn beschermd geworden.

Manufacturen en stoffen van zijde, ongeverwd en ongedrukt, zijn niet afzonderlijk belast en worden daarom onder de algemeene rubriek van zijden stoffen opgenomen, terwijl dezelve als een ruw weefsel, tot verdere bewerking ingevoerd, slechts aan een matig regt behooren te worden onderworpen, gelijk bij het ontwerp wordt voorgesteld,

Meubelen, rijtuigen. Eene verhooging van regten op den invoer van deze artikelen schijnt allezins doelmatig, hetzij men dezelve beschouwt als voorwerpen van weelde dan wel de belangrijkheid in aanmerking neemt van het groot aantal inlandsche werkplaatsen, alwaar dezelve worden vervaardigd.

Specerijen. Behalve eene verbetering in de redactie van dit artikel, strekt de voorgestelde bepaling, om de regten aan te wijzen voor den aanvoer van specerijen, van elders dan uit 's Rijks Oost-Indische kolonien, als zijnde deze onder de algemeene vrijstelling begrepen (algemeene wet op de heffing der regten van 26 Aug. 1822, staatsblad no. 38, art. 1 § 9.)

Steen, zink en klipsteen, en keijen. Dit artikel, tot hier toe onderden rubriek van ongebakken haardsteen begrepen, doch niet vatbaar om op den voet van die artikelen belast te worden, wordt in het ontwerp van wet afzonderlijk getarifeerd, en aan een laag regt onderworpen.

Wat betreft de goederen uit de West-Indische bezittingen van den staat aangebragt, tot hiertoe waren alleen de voortbrengselen uit 's Rijks Oost-Indische bezittingen vrijgesteld van regten bij den invoer met Nederlandsche schepen (algemeene wet op de heffing der regten van 26 Aug. 1822 (staatsblad no. 38) lett. V. § 9). Volgens de bij art. 2 van het ontwerp voorgestelde bepaling, zal die vrijstelling ook op den [illegible] West-Indische koloniën worden toegepast, slechts met eene [illegible] uitzondering, en wel ten aanzien van de melasse, in het [illegible] suiker-raffinaderijen, en in verband met het [illegible] dan invoer van alle soorten van siroop, waaronder ook [illegible] wordt gerangschikt.

Dit ontwerp met de memorie zullen worden gedrukt en rondgedeeld en worden ter overweging aan de afdeelingen gezonden.

De heeren *Quintus* en van *Alphen* verontschuldigen zich wegens het niet bijwonen der zitting; de eerste wordt door het overlijden zijns zoons, de tweede door ongesteldheid daarin verhinderd.

Mevrouw *Hoijsch van Papendrecht* geeft aan de kamer kennis van het overlijden van haar echtgenoot, lid der kamer. Op deze missive zal, volgens gewoonte, een brief van rouwbeklag worden gezonden.

Aan de kamer wordt hulde gedaan van de volgende boekwerken: Krijgsbedrijven van de Hollanders [illegible], door *Geijsewijk van der Nieuw*. Vervolg op het groot [illegible], door Mr. *G. Luttenburg*. Proeve eener karakterschets van wijlen H. M. de Koningin door den heer *Voorduin*, en het Vervolg van de geschiedenis en beginselen der nieuwe Nederlandsche wetgeving, door denzelfde. — Deze werken zullen in de boekerij der kamer worden geplaatst.

Zijn ontvangen twee verzoekschriften, namelijk: van hoefsmeden in de provincie Noord-Braband, die [illegible] van den accijns op de steenkolen verzoeken, en een van zoogenaamde separatisten, aan het hoofd waarvan zich Ds. *Scholte* gesteld heeft, die onderscheidene klagten aanheffen over de belemmeringen, die zij in de uitoefening hunner eeredienst ondervinden, en over de militaire inlegering, waaraan zij zijn blootgesteld. Bij laatstgemelde rekwest is een aantal bijlagen, tot de letter R. ingesloten, gevoegd worden. Beide requesten worden aan de commissie tot de verzoekschriften gezonden, welke verslag doet:

Bij monde van den heer *van Welderen Rengers*: op een verzoekschrift van grondeigenaars, kooplieden enz., in de grietenij Smallingerland, provincie Vriesland, die verzoeken [illegible] wederonder het arrondissement, waarvan Leeuwarden de hoofdplaats is, worden teruggebragt, [illegible] der gemakkelijke gemeenschap [illegible]. Zij dringen dienvolgens op eene herziening der wet van December 1828, betrekkelijk dit onderwerp, aan. — Nederlegging ter griffie, en drukken van het gedane verslag.

Bij monde van den heer *Frets*: op een adres van schippers in de provincie Holland, arrondissement Dordrecht, die zich beklagen over hunnen aanslag in de personele belasting en het patentregt, en op eene herziening derzelve aandringen. — Ter griffie.

Bij monde van den heer *Vijfhuis*: op vier verzoekschriften van ingezetenen in de provincien Groningen, Utrecht, Gelderland en

Noord-Braband, alle afgescheidenen van de hervormde kerk, die zich beklagen over de militaire inlegeringen, waaraan zij, huns inziens, strijdig met de grondwet, zijn blootgesteld, en die tot verhindering der uitoefening hunner eeredienst strekken. Zij verzoeken diensvolgens, dat het der kamer moge behagen den koning dusdanige mededeelingen en voorstellen te doen, als zouden kunnen strekken, om hunne bezware uit den weg te ruimen. De commissie vermeent dat, daar in deze verzoekschriften van eene afwijking der grondwet gesproken wordt, de vergadering in de gelegenheid moet worden gesteld, om die klagten te kunnen onderzoeken. Zij stelt dus voor, de petitien ter griffie neder te leggen. Daartoe wordt besloten, alsmede, op het verlangen van onderscheidene leden, tot het doen drukken en ronddeelen van het uitgebragt rapport.

En bij monde van den heer *Star Busman*: op een rekwest van burgemeester en assessoren der gemeente Nieuwendam en Zonderdorp, ressorterende onder het vredegeregt van het kanton Monnikkendam, die verzoeken, dat indien de vervanging der kantons Monnikkendam en Edam behoort plaats te hebben, de zetel van het kantongeregt te Monnikkendam moge worden geplaatst. — Nederlegging ter griffie. Vervolgens is de vergadering tot nadere bijeenroeping uiteengegaan.

— Naar men uit 's Hage meldt, wordt er van gesproken, dat Z. M. de Koning zou besloten hebben, om voortaan het schoone jaargetijde, in plaats van op het lustslot het Loo, op het Huis ten Bosch door te brengen. Reeds zou dit paleis daarvoor in gereedheid worden gebragt.

— De heer *J. van Herwerden* is erkend als vice-consul van Denemarken aan den Helder en voor de noordkust van Noord-Holland, aanvangnemende van het dorp Petten tot aan het dorp Wieringen, het eiland Texel daaronder begrepen.

— Te 's Hage is dezer dagen aangekomen de nieuwe Sardinische gezant bij het Nederlandsche hof, graaf *de Rossi*.

— In den nacht van gisteren is te 's Hage overleden de H. W. Geb. baron Heer *J. T. N. de Constant Rebecque*, dienstdoende kamerheer van Z. M. den Koning.

— Gisteren waren aan het hooggeregtshof te Amsterdam, kamer van correctionele appellen, gedaagd de voormalige predikant *H. P. Scholte*, benevens eenige andere personen, om te regt te staan wegens het houden van ongeoorloofde godsdienstige vereenigingen van meer dan twintig personen, of het verleenen daartoe hunner woningen, in den loop der maand September jl. te Diemen en te Amsterdam, weswege zij den 29sten dier maand door de regtbank te Amsterdam zijn vrijgesproken. Geen der gedaagde personen is noch in persoon, noch vertegenwoordigd ter teregtzitting verschenen. Na de liberatie heeft het hof, bij defaut, drie arresten uitgesproken, bij elk waarvan de [illegible] regtbank gewezen vonnissen te niet zijn gedaan en op grond van art. 291 [illegible] c. p. de beklaagden solidair veroordeeld zijn tot het betalen eener geldboete van honderd guldens en der kosten van het geding.

— Den [illegible] dezer is van Harderwijk naar den Helder vertrokken een detachement troepen, van 100 manschappen onder bevel van den 1sten luitenant *Clemens*, vergezeld van de 2de luitenants *van de Wetering* en *Ritsman* en den officier van gezondheid 3de klasse *H. J. d'Hivat*, om van daar met het schip *[illegible] verbond* naar Java te worden overgevoerd.

— De jongste berigten uit Java brengen nog de onderstaande bijzonderheden betrekkelijk de krijgsoperatien voor Bonjol mede: » Ofschoon de aanvallingswerken van onze troepen tot onder de borstwering van Bonjol gevorderd waren, had de generaal majoor commanderende op den 8sten Julij nog tot geene decisive affaire kunnen overgaan, zoo wel door de bestaande hinderpalen in het aanleggen eener mijn, als om het te vreezen menschenverlies, door het nog bezetten door den vijand van de domineerende versterkingen. Den 9den had de onderwerping plaats van de kampong Jamba, hetwelk gevolgd werd door die van de kampongs Talang, Allien-Kotta en andere, waardoor Bonjol zoodanig in het naauw gebragt werd, dat *Toeanko Jeman*, hoofd van Bonjol en van den geheelen opstand, drie dagen stilstand van wapenen op den 10den verzocht, om zich over zijne onderwerping te beraden. Zulks hem geweigerd zijnde, zijn zijne zendelingen teruggekeerd naar Bonjol; en op den 11den, dagteekening der laatste tijding, was de vijand bezig deszelfs *aver aver* (versterking van levende bamboes) en andere verdedigingwerken te slechten, zoodat de onderwerping van Jeman met der daad gevolgd is. — Hem zal worden toegestaan [illegible] te blijven wonen doch [illegible] het land door ons bestuur te nemen zijn [illegible]

De belgische vertegenwoordigers hebben gisteren bij eene nadere stemming met 51 tegen 36 stemmen beslist, dat de nieuwe militaire kweekschool in eene der belgische vestingen, naar de keuze des gouvernements, zoude gevestigd worden. Het zal nu niet aan aanzoeken uit onderscheidene plaatsen daartoe ontbreken.

— De belgische senaat is tegen den 18den dezer bijeengeroepen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (5 *December*) waren genoteerd: Belg. 101¼; O. Met. 105; Sp. Ard. 19⅞; Nap. r. 92½ B. Tav. 39; Sicil. 90½; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 98¼; Bras. 78½; Wisselkoers op Amst. ⅝ pCt.; op Rott. ½ pCt. pr. pap.

Blijkens de Londensche berigten tot zondag morgen, heeft de minister *Russell*, den 1sten dezer, de wet tot regeling van het armenwezen in Ierland, die in de vorige zitting onafgedaan was gebleven, weder ingediend. Volgens deze wet zouden in Ierland honderd armenhuizen worden opgerigt, waar de behoeftigen [illegible] konden verkrijgen en de bejaarde lieden in worden opgenomen. Naar het schijnt vindt dit plan bij *O'Connell*, die tegen den minister vooringenomen is geraakt, en bij zijne aanhangers weinig bijval.

— De toestand van Neder-Canada begint in Engeland meer en meer bezorgdheid te wekken. De zaken van dat land zijn den 2den in het lagerhuis ter spraak gekomen, doch de minister *Russell* heeft zich daaromtrent niet bepaald willen uitlaten. Te Montreal is het tusschen de oproeringen, die de fransche driekleurige vlag voerden, en de britsche troepen tot een gevecht gekomen; gelukkig heeft niemand daarbij het leven verloren.

— Bij de jongste verkiezingen tot leden van den senaat in de Vereenigde Staten, zijn vele tegenstanders van het bestuur des heeren *Van Buren* verkozen geworden. Deze lieden worden geacht gematigde vrijgevige beginselen te zijn toegedaan, terwijl de vrienden van het bewind hevige democratische gevoelens aankleven.

— Uit Oost-Indie waren te Londen berigten ontvangen, volgens welke er weder oneenigheden met de Birmannen waren ontstaan.

— Op den 2den dezer heeft er te Londen wederom een zeer zware mist geheerscht, die belette op straat iets op den geringsten afstand te onderscheiden.

— Te Londen waren den 2den December genoteerd: 3 pCt. gecons. 93½, ⅝. Ned. 2½ pCt. 54⅜; id. 5 pCt. 102⅜

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Te *München* vierde op den 27sten ll. een gezelschap van omtrent 300 kunstenaars en kunstvrienden, bij een feestmaaltijd, de voltooijing van een uitvoerigen en welgelukten arbeid der nieuwere kunst, bestaande in zeer fraai schilderwerk in fresco in de Allerheiligen-kapel te *München*. De vervaardiger van dit werk is Professor H. HESS. — Bij gelegenheid van het herstel der domkerk te *Augsburg* is ook het schilderwerk op glas van dit kerkgebouw opgemaakt, en zulks op eene wijze, die bij de vroegere kunst niet in het minste zou ten achteren staan; de kunstschilder die zich met die taak belast heeft is WALSH geheeten. — Op een der schouwburgen van *Hamburg* moet binnen kort eene parodie op MEIJERBEER's *Hugenoten* opgevoerd worden, onder den titel: » *Hugo Notten, of, wat voert Bartholomeus uit?* De vervaardiger is H. J. DAVID. — Te *Frankfort* zal, als in zoovele plaatsen van *Duitschland*, eerstdaags eene voorstelling ten voordeele van het gedenkstuk voor MOZART gegeven worden.

FRANKRIJK. — In de zitting der Akademie van Wetenschappen van den 27sten November ll., werd een berigt gelezen van den heer WALSH, te *Marseille*, dat hij in den nacht van den 13den op den 14den een vrij aanzienlijk getal vallende sterren had waargenomen. Dit is het eerst berigt, dat dit verschijnsel zich weder dit jaar op eene onderscheidende wijze vertoond heeft. Door den heer ARAGO werd bij deze mededeeling de aanmerking gemaakt, dat er nimmer beweerd was, dat dit verschijnsel op alle plaatsen van onzen aardbol op het gezegd tijdstip zou zigtbaar zijn. In het vorig jaar was het zeer opmerkelijk in *Europa*, en een jaar vroeger zeer treffend in *Amerika* geweest. Men diende derhalve eerst de berigten van onderscheidene punten van den aardbol te ontvangen, alvorens daaromtrent te beslissen. — De stedelijke raad van *Parijs* heeft aan den koning den gedenkpenning aangeboden, welke de stad ter gelegenheid van het huwelijk des hertogs *van Orléans* heeft doen slaan. Op de eene zijde ziet men de beeldtenissen der jonggehuwden; op de keerzijde het beeld der stad *Parijs*, bloemen werpende op het huwelijks-altaar. Deze gedenkpenning is van den heer BARRE, *de vader*. — De zaal van den schouwburg van het Odeon, te *Parijs*, is dezer dagen geheel nieuw en prachtig opgemaakt, naar de plannen van den heer DE GISORS, architect aan de kamer der pairs. — Naar het voorbeeld van den heer VICTOR HUGO heeft de heer E. DUPATY, lid van de fransche Akademie, den heer VEDEL, directeur van het *Theâtre Français* voor de regtbank gedaagd, om van hetzelve eene schadevergoeding van 6000 fr. te eischen, ingeval een door hem vervaardigd stuk, *les Croisés*, sedert verscheidene jaren door het *Theâtre français* ter opvoering aangenomen, niet gespeeld werd vóór een ander stuk van A. DUMAS, *le Camp des croisés* geheeten, en voorts 200 fr. voor elken dag dat zijn stuk na twee maanden tijdsverloop niet opgevoerd was geworden. De uitspraak moet nog geschieden. — Van de *Bibliothèque latine française* of verzameling van de latijnsche schrijvers, in het fransche vertaald, met den oorspronkelijken tekst daarnevens, eene onderneming van den heer PANCKOUCKE, ondersteund door hoogleeraren der hoogeschool en leden van het Instituut, ziet de 172ste aflevering of deel het licht. Met nog vier deelen zal deze belangrijke onderneming voltooid zijn. — De heer THIERS heeft een nieuw werk, waaraan hij op zijne jongste reis door *Italie* gearbeid heeft, thans ten einde gebragt. Het is eene *geschiedenis van Florence*; dezelve zal in Januarij aanstaande in twee deelen in octavo in het licht verschijnen. — Men spreekt van een nieuw geschrift van den abt DE LA MENNAIS, hetwelk, den titel zou voeren: *le livre du peuple*.

RUSLAND. — De stad *Kalisch* in *Polen*, zal, volgens een berigt van daar, versierd worden met een groep van twee kolossale bronzen standbeelden, voorstellende keizer NICOLAAS en koning FREDERIK WILLEM van *Pruissen*, elkander de hand biedende. Deze groep zal op een voetstuk, insgelijks van brons en 't welk eene hoogte van 20 voeten moet hebben, geplaatst worden; waarop de woorden zullen prijken: *Ter gedachtenis der wapenschouwing van Kalish, in 1836; broederlijke vereeniging der russische en pruissische troepen, onder het onmiddellijk bevel hunner Souvereinen.* — De wetenschappelijke come-

missie, op last des keizers ingesteld, om bouwstoffen uit de onderscheidene boekverzamelingen van *Rusland* te verzamelen, voor de opheldering van de geschiedenis der onderscheidene landen van dit uitgestrekte rijk, bevond zich laatstelijk te *Kasan*. Volgens een door haar uitgebragt verslag, telt deze stad, de eenige van het noordelijk *Azie*, waar de Europesche wetenschappen met eenige vrucht beoefend worden, niet minder dan acht bibliotheken, waarvan de meeste opmerkelijk zijn door kostbare oostersche handschriften. Die van de hoogeschool, in 1807 gevestigd, telde 26,000 boekdeelen en 258 slavische, hebreeuwsche en arabische handschriften; de bibliotheek der studenten was 17,500 boekdeelen talrijk. Het gymnasium en het grieksch seminarium hadden elk ook eene aanmerkelijke boekverzameling. Onder de overige onderscheidde zich die van den duitschen hoogleeraar ERDMANN, door het aanzienlijk getal sanskritsche en hindostansche Mss.

NOORWEGEN. — De hoogleeraar ESMARK te *Christiania*, heeft in de openbare bladen, het door den engelschen natuurkundige ELLIOT beweerde tegengesproken, dat de heer L. VAN BUCH het eerst opmerkzaam had gemaakt, op de zeldzame verschijning in *Noorwegen*, dat het graniet in fossielachtige lagen opgehoopt zij; naardien die eer, blijkens zijne uitgegevene geschriften, hem alleen toekwam.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (5 *December*) waren genoteerd: Nedl. Werk. Sch. 2½ pCt. 53½; dito 5 pCt. 101⅝,⁹⁄₁₆; Kanbill. 22⅞; Amort. Syndic. 4½ pCt. 93¾,⅞; Handelmaats. 171⅝,¾,⅞; O. Indie 5 pCt. 100¾; Ardoin 85 à 19¹³⁄₁₆,¾; Uitgest. 6,5¹³⁄₁₆; Metall. 5 pCt. 100⅝; Columb. 17⅞,¹⁵⁄₁₆; Braz. 78¾,½,79

MET HOOGE TOESTEMMING.

Het Gezelschap KOORDDANSERS, GROEPISTEN en PANTOMIMISTEN van Weenen, zullen de eer hebben op Donderdag den 7. dezer eene *Tweede Representatie* te geven, in de Tent, staande op het Kasteelplein, bestaande in ACROBATISCHE EXERCITIEN, BALET-PANTOMIME en eindelijk in de groote Optogt en buitengewone Kunstoefening van de onvergelijkelijke OLYPHANT, Mademoiselle *BABA*.

Mad. LE CIERF zal de eer hebben een Pantomimische Voorstelling met gemelde Olyphant voor te stellen, waarop zij zich met regt kan beroemen dat iets zoodanigs nimmer voor de oogen van iemand is ten uitvoer gebragt.

De directie beveelt zich in de gunst van Bredaasch kunstliefde, en hoopt dat bij met haar talrijk Gezelschap, door goede uitvoering, Costumes, fraai verlicht en goed verwarmd lokaal, zich zulks zullen waardig maken.

F. NEISE EN L. CIERF EN COMP.
Directeurs.

J. B. BOL, Geboren LOONEN,

heeft de eer het geëerd Publiek, zoowel binnen als buiten *Breda*, te berigten, dat zij heeft ontvangen een groot Assortiment NIEUW UITGEKOMENE MODES, bestaande in DAMES HOEDEN, PELLERIENS, en een extra groot Assortiment ZIJDEN STOFFEN.

Amortisatie-Syndicaat.

KANTOOR TE BREDA.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN

OPGAANDE BOOMEN,

SPARREN, DUNSEL EN BRANDHOUT,

in de Domeinlijke Bosschen en Plantsoenen.

De AGENT van het Domein te *Breda*, als daartoe behoorlijk gemagtigd, zal, op de navolgende dagen, uren en plaatsen, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek Verkoopen, te weten:

Op Woensdag den 13. December 1837, 's morgens om 9 ure, ten huize en herberge van PIETER DIELEMANS, in de *Bloemkool*, te *'s Princenhage*.

Liesbosch, onder *'s Princenhage*.

30 kavelen extra schoone en zware EIKEN en BEUKEN BOOMEN, staande in het perk den *Nieuwen Aanleg*.

45 kavelen EIKEN BOOMEN, op de *Aschdreef*.

2 — dito dito op de *Leursche-baan*.

2 — EIKEN en BEUKEN BOOMEN, op de *Tranchée-dreef*, en

1 — EIKEN BOOMEN, op de *Roschan* of *Langenberg*.

Op de Hoeve in het Haiert, onder 's Princenhage.

26 kavelen EIKEN BOOMEN, op de Werf aldaar.

9 — LINDEN dito aldaar, en

2 — EIKEN BOOMEN, aan den Steenweg.

Op Donderdag den 14. December 1837, 's morgens om 9 ure, ten huize en herberge van ... in den *Ginneken*, buiten de ... te *Breda*.

Mastbosch, onder *'s Princenhage* en *Ginneken*.

1 kavel MASTEN BOOMEN, aan den Overäschen-weg.

8 — dito dito, in het Haagschebosch, nevens de Tranchée-dreef.

4 — dito dito, staande nevens de dreef naar Meersel.

1 — dito BEUKEN BOOM, op dezelve dreef.

Ulvenhoutsbosch, onder *Ginneken*.

30 kavelen extra schoone en zware MASTEN BOOMEN.

Op Maandag den 18. December 1837, 's morgens om 9 ure, ten huize en herberge van PIETER DIELEMANS, in de *Bloemkool*, te *'s Princenhage*.

Liesbosch, onder *'s Princenhage*.

4 kavelen EIKEN BOOMSTAMMEN, EIKEN en BEUKEN BRANDHOUT en DROOGE MUTSAARDS.

Mastbosch, onder *'s Princenhage* en *Ginneken*.

5 kavelen Dorre en Omgewaaide MASTEN BOOMEN, BRANDHOUT, MUTSAARDS, enz.

50 kavelen MASTEN SPARREN en DUNSEL, in onderscheidene Perken van het Mastbosch.

De Konditien van Verkooping liggen ter lezing ten Kantore van den Agent; terwijl bij de Boschbeambten ... inlichtingen en aanwijzing, mitsgaders de ... verkrijgen zijn.

BREDA, den 27. November 1837.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

STOOMPAKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN HAVRE.

De prachtige nieuwe en zeer snelvarende Stoompaket *ROTTERDAM*, groot circa 500 Tonnen, met machines van lage drukking van 160 paardenkracht, doende den overtogt gemeenlijk in 18 tot 22 uren, zal vertrekken:

Van Havre

Zondag den 10den December.

De Dienst voor dit jaar wordt met den 15. December geschorst.

Nadere inlichtingen bij J. W. SMITH & Co., te *Rotterdam*, en de Agenten ... LAMBRECHT & Co., te *Havre*.

STOOMPAKETVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

De Stoomb... ... der General Steam Navigation Company in dienst van het General Post-Office te *Londen*, vertrekken van *Rotterdam*:

Zaturdag 9 December, des morgens ten 8 ure.
Woensdag 13 " " " 11 "

Nadere inlichtingen te bekomen J. W. SMITH & Co. en bij de Agenten P. A. VAN ES.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,

December 1837.

Van MIDDELBURG.			Van ROTTERDAM.		
Zondag 10, 's morg.	5½	uur.	Dingsdag 12, 's morg.	5	uur.
Donderd. 14, "	5½	"	Vrijdag 15, "	6	"

H. FRIJLINK, te *Amsterdam*, heeft het licht, en bezit alom verkrijgbaar gesteld:

TESSELSCHADE,

Jaarboekje voor 1838.

(AAN DE SCHOONE SEKSE IN NEDERLAND GEWIJD.)

Bijeenverzameld door E. J. POTGIETER.

Met poëtische en prozaïsche bijdragen (behalve van den Redacteur) van de Heeren *N. Beets*, Mr. *A. Bogaers*, *J. Bosscha*, ..., Mr. *J. Bosboom*, *A. P. Hooft*, Mr. *J. van Lennep*, *B. T. Lublink Weddik*, *H. Pol*, en anderen.

Met ... vignet en ... platen (gedeeltelijk op staal) van de voornaamste Nederlandsche Kunstgraveurs, naar teekeningen van de Heeren *Pieneman*, *Kruseman* en anderen.

Dit boekje onderscheidt zich door ... formaat, ... uitvoering ... gelijken, ... geschenk, bij Nieuwjaar en andere ..., aan dierbare betrekkingen. De prijs ... f 3,75.

Bovenstaand Jaarboekje is ... bij de Uitgevers dezer verkrijgbaar.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.